

Lý thuyết môn Ngữ văn 8 bài: Từ tượng hình, từ tượng thanh

1/ Đặc điểm, công dụng

- Đọc các đoạn trích sau (trong Lão Hạc của Nam Cao) và trả lời câu hỏi.
- Ngữ liệu SGK trang 49

Câu hỏi:

- Trong các từ in đậm trên, những từ nào gợi tả hình ảnh, dáng vẻ, trạng thái của sự vật; những từ nào mô phỏng âm thanh của tự nhiên, của con người?
- Những từ gợi tả hình ảnh, dáng vẻ, trạng thái hoặc mô phỏng âm thanh như trên có tác dụng gì trong văn miêu tả và tự sự?

Gợi ý:

- Đoạn trích Lão Hạc của Nam Cao có những từ gợi tả hình ảnh, dáng vẻ, hoạt động trạng thái của sự vật, những từ mô phỏng âm thanh của tự nhiên, con người:

- Từ tượng thanh: *huhu, ư ử*. Đây là những từ thể hiện tiếng khóc đáng thương của Lão Hạc, từ tượng thanh này có tác dụng thấu hiểu được sự đau đớn, dằn vặt của Lão Hạc.

+ Từ tượng hình: *móm mém, xông xộc, rũ rượi, xộc xệch, sòng sọc*. Những hình ảnh đáng thương của Lão Hạc đã thể hiện sự đau khổ nghèo khó của người nông dân trước cách mạng.

b. Những từ gợi tả hình ảnh, dáng vẻ, trạng thái hoặc mô phỏng âm thanh có tác dụng gì trong văn miêu tả và tự sự: Những từ ngữ gợi tả hình ảnh, dáng vẻ, hoạt động hoặc mô phỏng âm thanh rất có tác dụng trong văn miêu tả, tự sự. Các từ này gợi ra những cảm xúc, suy nghĩ hoặc tưởng tượng, hình dung ra sự vật mà nhà văn và tác phẩm muốn diễn tả.

2/ Bài tập minh họa

Đề bài: Tìm từ tượng hình và từ tượng thanh trong bài thơ dưới đây và cho biết tác dụng của nó

*Bước tới đèo Ngang, bóng xế tà
Cỏ cây chen đá, lá chen hoa
Lom khom dưới núi, tiều vài chú
Lác đác bên sông, chợ mấy nhà
Nhớ nước đau lòng con quốc quốc (cuốc cuốc)
Thương nhà mỏi miệng cái gia gia
Dừng chân đứng lại trời, non, nước
Một mảnh tình riêng, ta với ta*

(Qua đèo ngang - Bà Huyện Thanh Quan)

Các em có thể tham khảo gợi ý dưới đây:

- Từ tượng hình như: *lom khom, lác đác*... → tả dáng người, cảnh vật khi hoàng hôn xuống
- Từ tượng thanh: *quốc quốc, gia gia* → gợi nỗi nhớ thương của nhân vật trữ tình

Mời bạn đọc tham khảo thêm nhiều tài liệu ôn tập Ngữ văn lớp 8 khác như:

Lý thuyết Ngữ văn 8: <https://vndoc.com/ly-thuyet-ngu-van-8>

Tác giả - tác phẩm Ngữ văn 8: <https://vndoc.com/tac-gia-tac-pham-ngu-van-8>